

[Udenrigsministeren]

rebygge en udvikling, der vil kunne føre her-til. Men herudover synes Sovjetunionen ikke at se nogen modsætning mellem afspænding og de fortsatte forsøg på at styrke Sovjetunionens positioner overalt i verden. I denne forbindelse skal man nok ikke overse betydningen af den sammenhæng, der kan være mellem Sovjetunionens følelse af indre og ydre usikkerhed.

Det er sådanne modsætninger mellem de mål, som Vest og Øst forfølger gennem, hvad begge sider kalder afspændingspolitik, der nu træder tydeligere frem og præger den internationale situation.

Men samtidig viser udviklingen lige op til dette år jo, at det kan være muligt i hvert fald i perioder at påvirke Sovjetunionens politik, at det gennem en dialog er muligt i et vist omfang at inddrage Sovjetunionen i et samarbejde og opnå et fællesskab i synspunkter. Det, vi må se i øjnene, er imidlertid, at forholdet mellem Øst og Vest har været, er og i mange år vil forblive et blandet forhold, hvor fælles interesser vil leve side om side med dybe interessemodsatninger.

Vi har naturligvis meget nøje fulgt udviklingen i de enkelte lande og i den senere tid især i Polen. Samtidig må der dog ikke være tvivl om, at det må overlades til polakkerne selv at ordne deres indre forhold uden nogen form for indblanding udefra, hvad enten det er det ene eller det andet sted.

For os kan der ikke være noget fornuftigt alternativ til en fortsættelse af afspændingsbestrebelsene. Der er heller ingen hindringer for at fortsætte og udbygge dem, så længe de bygger på et realistisk grundlag.

Med dette for øje må vi for det første fastholde og udbygge en åben politisk dialog med Østeuropa, hvor vi taler klart og oprigtigt og ikke forsøger at dække over uenighed gennem generelle eller tvetydige formuleringer.

For det andet må vi fastholde en militær ligevægt i Europa på det lavest mulige rustningsniveau, for begge sider har lige ret til sikkerhed.

Endelig må vi gradvis søge at udvide det område, hvor der er en fælles interesse mellem Øst og Vest for et konkret og praktisk samarbejde. Vi har ikke brug for flere deklamationer og højtidelige erklæringer, men for et virkelighedsnært og substantielt samarbejde på de områder, hvor det er muligt.

Regeringen har gennem tiden søgt at yde et dansk bidrag til afspændingsprocessen i Europa ved at virke for videreførelse af den proces, som blev sat i gang ved undertegnelsen i 1975 af Helsingforslutakten om sikkerhed og samarbejde i Europa. Slutakten rummer en række bestemmelser og tilsagn, som efter deres natur ikke ville kunne gennemføres med det samme, men måtte virkeliggøres over en årrække.

På denne baggrund er det i slutakten forudset, at de 35 CSCE-lande med mellemrum skal mødes for at drøfte opfølgningen af slutakten. Et sådant opfølgningsmøde har to centrale opgaver. Man skal dels foretage en grundig drøftelse af gennemførelsen af CSCE-slutakten i dens helhed, dels i lyset af denne vurdering drøfte nye forslag, hvis formål er at forbedre efterlevelsen af slutakten og dermed udvide samarbejdet.

Ved det første CSCE-opfølgningsmøde i Beograd, som ikke fik helt det tilsigtede forløb, aftales det som et af mødets konkrete resultater at afholde et nyt opfølgningsmøde i Madrid i november 1980, hvor målet måtte være at give CSCE-processen ny livskraft. Udsigterne for Madridmødet undergik imidlertid ved årsskiftet 1979-80 en åbenbar forringelse.

På denne baggrund kan det ikke undre, at åbningen af Madridmødet har været igennem store vanskeligheder, før det i slutningen af sidste uge lykkedes at nå til enighed om en dagsorden for dette møde. Trods 9 ugers forhandlinger var det ikke lykkedes at opnå enighed om en dagsorden ved mødets begyndelse den 11. november på grund af Østlandenes modvilje mod at give tilstrækkelig tid til drøftelsen af efterlevelsen af slutakten. Østlandenes modvilje mod dette, der som nævnt er en af Madridmødets hovedopgaver, bundede øjensynlig i ønsket om at begrænse omtalen af væsentlige tilbageslag i efterlevelsen af slutakten.

På trods af den usikkerhed, der i sidste uge herskede vedrørende muligheden for at nå til enighed om en dagsorden for Madridmødet, deltog jeg ligesom en række andre vestlige udenrigsministre i åbningsdebatten. Formålet hermed var ikke mindst at understrege den betydning, vi fra dansk side tillægger CSCE-processens videreførelse.

I mit indlæg gav jeg udtryk for bekymring over tilbageslagene i efterlevelsen af slutak-